ЗАКОН О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

("Сл. гласник РС", бр. 101/2017, 6/2020 и 76/2023)

И ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1

Овим законом уређују се садржај и начин остваривања дуалног образовања, узајамна права и обавезе ученика, родитеља, односно других законских заступника ученика, школе и послодавца, материјално и финансијско обезбеђење ученика, као и друга питања од значаја за дуално образовање.

Одредбе овог закона примењују се на део средњег стручног образовања и васпитања за образовне профиле у трајању од три, односно четири године и мајсторско и специјалистичко образовање, као и образовање за рад у трајању од две године, у складу са законом.

Сви појмови употребљени у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на које се односе.

Значење појмова

Члан 2

У смислу овог закона утврђују се следећи појмови:

1) "дуално образовање" је модел реализације наставе у систему средњег стручног образовања и васпитања у коме се кроз наставу у школи и учење кроз рад код послодавца, стичу, усавршавају, односно изграђују знања, вештине, способности и ставови (у даљем тексту: компетенције) у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења;

2) "послодавац" је правно лице или предузетник, државни орган, установа или друга организација чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе који испуњава прописане услове за учење кроз рад ученика у дуалном образовању и чија делатност омогућава достизање знања вештина и ставова прописаних одговарајућим планом и програмом наставе и учења у дуалном образовању (у даљем тексту: план и програм наставе и учења) у делу који се остварује учењем кроз рад;

3) послодавац у смислу овог закона јесте и орган унутрашњих послова и одбране, код којих се учење кроз рад реализује у складу са прописима који уређују рад тих органа и овим законом, осим одредаба овог закона које се односе на финансијско обезбеђење ученика;

4) "учење кроз рад" је организован процес током кога ученици, под непосредним вођством и надзором инструктора и уз праћење координатора учења кроз рад, у реалном радном окружењу код послодавца, а изузетно и у школи и тренинг центру, стичу компетенције прописане стандардом квалификације;

5) "инструктор" је лице у радном односу код послодавца, које самостално обавља делатност, односно друго лице које ангажује послодавац, у складу са законом, које непосредно обезбеђује да се током учења кроз рад реализују садржаји прописани планом и програмом наставе и учења и одговорно је да ученици стекну компетенције прописане стандардом квалификације;

6) "координатор учења кроз рад" је наставник са одговарајућим образовањем за предмет из којег се реализује учење кроз рад, који у сарадњи са инструктором планира, прати, реализује и вреднује остваривање учења кроз рад код послодавца;

7) "програм реализације учења кроз рад" је документ који даје детаљан увид у начин реализације образовног профила код послодавца, а који заједно развијају и доносе школа и послодавац за период укупног трајања образовног профила;

8) "план реализације учења кроз рад" је оперативни документ који садржи динамику, место и распоред реализације учења кроз рад у току школске године, а који доноси школа у сарадњи са послодавцем на основу програма реализације учења кроз рад. План реализације учења кроз рад саставни је део годишњег плана рада школе;

9) "тренинг алијанса" је облик удруживања најмање два послодавца који омогућава остваривање исхода учења из стандарда квалификације кроз учења кроз рад, у складу са планом и програмом наставе и учења;

10) "тренинг центар" је статус који, у складу са овим законом, може да стекне школа која има одговарајуће ресурсе за стицање компетенција ученика и одраслих у симулованом радном окружењу, у складу са образовним, привредним и развојним потребама једне или више јединица локалне самоуправе.

Принципи дуалног образовања

Члан 3

Дуално образовање заснива се на обавези свих учесника да се руководе најбољим интересом ученика, у складу са следећим принципима:

1) партнерство школе и послодавца - сарадња и јасна подела обавеза и одговорности у обезбеђивању квалитетног процеса учења кроз рад;

2) успостављање социјалног партнерства на локалном нивоу - укљученост свих заинтересованих страна у процес планирања, реализације и праћења ефеката дуалног образовања кроз утврђени институционални оквир;

3) професионалност - успостављање формално-правног односа између ученика, послодавца и школе у процесу образовања;

4) етичност - поштовање личности и достојанства и права ученика и одраслог и остваривање услова за остваривање циљева образовања и васпитања;

5) осигурање квалитета - координација и успостављање стандарда на свим нивоима и праћење ефикасности дуалног образовања;

6) каријерно вођење и запошљивост - развој вештина управљања каријером и обезбеђивање већих шанси за запошљавање;

7) доступност - једнаки услови за све за квалитетан приступ дуалном образовању;

8) релевантност - усклађеност с потребама послодаваца и тржишта рада;

9) проходност - приступ различитим подручјима рада у оквиру истог нивоа образовања и ка вишим нивоима образовања;

10) целоживотно учење - омогућавање образовања и развоја током целог живота у свим областима живота и рада;

11) право избора - слобода избора занимања и образовног профила у оквиру утврђених критеријума;

12) једнаке могућности - обезбеђивање једнаких услова за стицање образовања, без икакве дискриминације с обзиром на пол, расну, националну, културну, етничку и верску припадност, језик, сексуалну оријентацију, место боравка, материјално стање, инвалидитет и друга лична својства.

Институционално партнерство и сарадња између министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), службе Владе надлежне за дуално образовање и Национални оквир квалификација (у даљем тексту: Канцеларија), Привредне коморе Србије, Завода за унапређивање образовања и васпитања, Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, Агенције за квалификације, као и савета и тела именованих на националном нивоу надлежних за образовање, успоставља се ради спровођења дуалног образовања на националном нивоу.

Циљеви дуалног образовања

Члан 4

Циљеви дуалног образовања су:

1) обезбеђивање услова за стицање, усавршавање и развој компетенција у складу с потребама тржишта рада;

2) допринос јачању конкурентности привреде Републике Србије;

3) обезбеђивање услова за запошљавање по завршеном образовању;

4) обезбеђивање услова за даље образовање и целоживотно учење;

5) развијање предузимљивости, иновативности и креативности сваког појединца ради његовог професионалног и каријерног развоја;

6) обезбеђивање услова за лични, економски и општи друштвени развој;

7) развијање способности за тимски рад и осећај личне одговорности у раду;

8) развијање свести о важности здравља и безбедности, укључујући безбедност и здравље на раду;

9) развијање способности самовредновања и изражавања сопственог мишљења као и самосталног доношења одлука;

10) поштовање међусобних права и обавеза ученика и послодавца.

ИИ ОСТВАРИВАЊЕ ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

Планови и програми наставе и учења

Члан 5

Основ за доношење планова и програма наставе и учења представља стандард квалификације који утврђује секторско веће за одређени сектор рада, у складу са законом који уређује национални оквир квалификација.

На основу стандарда квалификације из става 1. овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања израђује предлог плана и програма наставе и учења и доставља га Министарству.

План и програм наставе и учења садржи стандард квалификације, обавезне општеобразовне, обавезне стручне и изборне предмете.

У оквиру обавезних стручних предмета налазе се и предмети који се реализују као учење кроз рад.

Исходи учења утврђени за предмете који се реализују у оквиру учења кроз рад су основа за израду плана реализације учења кроз рад и део су школског програма.

Министар надлежан за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: министар), уз претходно прибављено мишљење Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси план и програм наставе и учења.

Стандард квалификације и план и програм наставе и учења иновира се сваких пет година, односно у краћем року ако потребе привреде и технолошког развоја то захтевају.

Обим, период и место реализације учења кроз рад

Члан 6

Обим учења кроз рад, у складу са потребама привреде, износи 60% од укупног броја часова предвиђених планом и програмом наставе и учења.

Учење кроз рад реализује се у складу са школским календаром током школске године, најдуже осам сати дневно, односно највише 24 сата недељно, а изузетно може и до 30 сати недељно ако се реализује у блоку.

Учење кроз рад не може да се реализује у времену од 22,00 часа до 6,00 часова наредног дана.

Учење кроз рад реализује се у целости код једног, односно више послодаваца у складу са планом и програмом наставе и учења.

Изузетно од става 4. овог члана, део учења кроз рад може да се реализује и у школи и тренинг центру кроз симулацију радног окружења, у складу с планом и програмом наставе и учења, односно уколико га код послодавца није могуће остварити у целини.

У школи може да се реализује највише 25% а у тренинг центру највише 30% часова учења кроз рад предвиђених планом и програмом наставе и учења.

Програм реализације учења кроз рад

Члан 6а

Програм реализације учења кроз рад је документ који садржи:

1) активности које ће ученик реализовати на учењу кроз рад као и исходе учења из стандарда квалификације и делове програма наставе и учења који се тим активностима остварују;

2) обим учења кроз рад који ће се реализовати код послодавца;

3) радна места или послове на којима ће се реализовати учење кроз рад, са списком опреме (машине, алате и др.) на којој ће ученици радити;

4) начин обезбеђивања реализације наставе на језику националне мањине, ако се учење кроз рад реализује на језику националне мањине;

5) динамику остваривања и вредновања учења кроз рад;

6) друге елементе који могу бити од значаја за реализацију плана и програма наставе и учења, а у вези су са специфичним условима у школи, односно код послодавца.

Програм учења кроз рад заједнички доносе школа и послодавац и саставни је део уговора о дуалном образовању.

Школа и послодавац могу да мењају и допуњују програм учења кроз рад ако је то потребно због организације рада код послодавца, у случају промене броја ученика на учењу кроз рад и другим случајевима када није могуће реализовати учење кроз рад по донетом програму.

Обим учења кроз рад из става 1. овог члана може се смањивати само ако се ученику обезбеди реализација учења кроз рад у истом или већем проценту код другог послодавца, тренинг центру или у школској радионици, у складу са овим законом.

Послодавац, односно школа је у обавези да у року од осам дана достави Привредној комори Србије, односно Канцеларији измењен програм учења кроз рад.

Евиденцију учења кроз рад води школа и послодавац на посебном обрасцу чији садржај и изглед прописује министар, у складу са правилником којим се прописују евиденције у средњој школи.

Опис дела учења кроз рад који се реализује у школи или у тренинг центру израђује школа и саставни је део годишњег плана рада школе.

Упис ученика

Члан 7

Структуру уписа ученика у образовне профиле који се реализују у дуалном моделу образовања за средње школе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне

самоуправе утврђује Министарство у конкурсу за упис ученика у средњу школу, на основу плана за укључивање послодаваца у дуално образовање, у складу са овим и законом којим се уређује средње образовање и васпитање.

Предлог плана за укључивање послодаваца у дуално образовање припрема Привредна комора Србије и доставља га Канцеларији, најкасније до 15. марта текуће године за наредну школску годину.

Предлог плана из става 2. овог члана садржи податке о образовним профилима и школама, пословно име, односно назив послодавца, седиште, матични број, образовни профил, број ученика који може да прими на учење кроз рад, општину и место извођења учења кроз рад и назив школе која може да реализује тражени образовни профил.

Канцеларија утврђује предлог плана из става 2. овог члана и доставља га Министарству, најкасније у року од осам дана од дана пријема предлога.

На захтев школе, министар може да одобри да се одељење формира спајањем два или више образовних профила који се реализују у дуалном образовању у истом трајању, као и од ученика уписаних по дуалном и по класичном моделу на исти образовни профил, у складу са упутством којим се уређује начин формирања одељења у средњим школама.

Распоређивање ученика за учење кроз рад врше у сарадњи ученик, родитељ, односно други законски заступник, послодавац и школа.

Начин распоређивања ученика за учење кроз рад прописује министар, на предлог Канцеларије уз прибављено мишљење Привредне коморе Србије.

Каријерно вођење и саветовање ученика у дуалном образовању

Члан 8

Школа подстиче и прати каријерни развој ученика.

Школа формира тим за каријерно вођење и саветовање (у даљем тексту: тим), у циљу јачања вештина управљања каријером и доношења промишљених и одговорних одлука о професионалној будућности ученика.

Тим чине представници запослених у школи, струковних удружења, јединице локалне самоуправе и послодаваца, без накнаде. Састанцима тима могу да присуствују и представници родитеља, односно других законских заступника ученика и ученичког парламента.

Тим сарађује са основним школама, нарочито у процесу планирања уписа ученика у средње школе.

Ближе услове о начину рада, активностима и саставу тима прописује министар.

Одговорност ученика, школе и послодавца

Члан 9

У дуалном образовању ученик похађа наставу у школи и учи кроз рад код послодавца, у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења.

Школа је одговорна за остваривање плана и програма наставе и учења у целости.

Школа остварује део плана и програма наставе и учења који се односи на теоријску наставу и вежбе и прати, у сарадњи с послодавцем, остваривање дела плана и програма наставе и учења који се односи на учење кроз рад код послодавца.

Послодавац остварује део плана и програма наставе и учења који се односи на учење кроз рад.

Послодавац је одговоран за систематично и квалитетно извођење учења кроз рад у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења и програмом реализације учења кроз рад.

Међусобни односи школе и послодавца уређују се уговором, у складу са овим законом.

Заштита права ученика

Члан 10

Заштита права ученика у дуалном образовању остварује се у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, законом којим се уређује средње образовање и васпитање, законом којим се уређује област рада и заштите на раду, прописима којима се уређује забрана обављања опасног рада за децу и овим законом.

Током учења кроз рад код послодавца забрањени су дискриминација ученика, физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање ученика, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања и другим законом.

Услови за извођење учења кроз рад код послодавца

Члан 11

Услови које послодавац мора да испуни ради извођења учења кроз рад, су:

1) обављање делатности која омогућава реализацију садржаја учења кроз рад прописане одговарајућим планом и програмом наставе и учења;

2) располагање простором, опремом и средствима за рад у складу са правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава одређеног образовног профила;

3) располагање потребним бројем лиценцираних инструктора у складу са планом и програмом наставе и учења;

4) обезбеђивање примене мера безбедности и здравља на раду у складу са законом;

5) да над послодавцем није отворен стечајни поступак или покренут поступак ликвидације;

6) *(брисана)*

7) да послодавац није кажњаван за прекршај прописан законом којим се уређује спречавање злостављања на раду и прописима који уређују област безбедности и здравља на раду, као и да није кажњаван за кривично дело злостављања у смислу кривичног законика;

8) да је послодавац са школом сачинио програм реализације учења кроз рад;

9) да послодавац има закључен предуговор о дуалном образовању.

У реализацији учења кроз рад послодавац је дужан да обезбеди прописане мере безбедности и здравља на раду, у складу са прописима којима се уређује безбедност и здравље на раду, као и примену прописа којима се уређује опасан рад за децу.

Утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца

Члан 12

Захтев за проверу са доказима о испуњености услова из члана 11. овог закона, послодавац подноси Привредној комори Србије.

Привредна комора Србије образује комисију за утврђивање испуњености услова за извођење учења кроз рад код послодавца (у даљем тексту: Комисија) за образовни профил.

Комисија из става 2. овог члана има три члана, од којих се два именују на предлог министарства из реда просветних саветника, спољних сарадника, односно наставника, а трећи члан је представник Привредне коморе Србије.

Чланови комисије свој рад обављају без накнаде.

Привредна комора Србије, на предлог Комисије, послодавцу који је испунио све прописане услове, издаје потврду о испуњености услова за извођење учења кроз рад (у даљем тексту: Потврда), у року од 15 дана од дана пријема предлога Комисије.

Ако је више послодаваца поднело захтев за извођење учења кроз рад у Алијанси, потврда се издаје за сваког послодавца члана Алијансе.

Привредна комора Србије решењем утврђује да послодавац не испуњава услове за извођење учења кроз рад и ово решење је коначно у управном поступку.

Ако послодавац престане да испуњава услове из члана 11. овог закона, Привредна комора Србије, на предлог Комисије, доноси решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад и ово решење је коначно у управном поступку.

Ако један или више чланова алијансе престану да испуњавају услове за извођење учења кроз рад, Алијанса у сарадњи са школом обезбеђује реализацију исхода учења код другог послодавца у Алијанси, код другог послодавца који није у Алијанси, у школи или тренинг центру, о чему обавештава Привредну комору Србије.

Када је подносилац захтева из става 1. овог члана послодавац који је државни орган, установа или друга организација чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, Привредна комора Србије издаје Потврду на основу достављеног програма учења кроз рад.

Организација, састав и начин рада Комисије и друга питања од значаја за утврђивање испуњености услова за учење кроз рад код послодаваца и Алијансе послодаваца, ближе се уређују општим актом Привредне коморе Србије.

Послове провере испуњености услова за извођење учења кроз рад и издавања исправа из ст. 5-8. овог члана Привредна комора Србије обавља као поверене послове.

Регистар послодаваца који испуњавају услове за реализацију учења кроз рад

Члан 12а

Привредна комора Србије води и редовно ажурира регистар послодаваца за које је утврђено да испуњавају услове за извођење учења кроз рад.

Регистар из става 1. овог члана води се као јединствена електронска база података, а подаци из регистра објављују се на званичној интернет страници Привредне коморе Србије.

У регистар из става 1. овог члана, уписују се подаци о регистарском броју потврде, пословном имену, односно називу и матичном броју послодавца, имену, презимену и функцији одговорног лица код послодавца и броју и датуму решења о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад.

Трошкове издавања потврде, вођења и уписа у регистар из става 1. овог члана, сноси Привредна комора Србије.

Послове вођења регистра из става 1. овог члана Привредна комора Србије обавља као поверене послове.

Канцеларија за дуално образовање и Национални оквир квалификација

Члан 12б

Канцеларија:

1) прати стање у вези са применом прописа и других аката којима се уређује дуално образовање и унапређење, усклађеност, развоја и функционисања дуалног образовања;

2) повезује јавни и приватни сектор ради економског и образовног планирања, целоживотног учења и развоја људских ресурса;

3) учествује у припреми докумената јавних политика, нацрта закона, других прописа и општих аката којима се уређује дуално образовање и у координацији активности на њиховом спровођењу;

4) израђује студијско-аналитичке документе и припрема предлоге за унапређивање уписне политике за дуално образовање;

5) остварује међународну сарадњу и развојне иницијативе, координацију активности и учешће у програмирању и имплементацији домаћих и међународних пројеката у области дуалног образовања;

6) иницира унапређивање јединственог информационог система просвете у делу који се односи на дуално образовање;

7) унапређује партнерства, односно прати рад и пружа стручне подршке раду надлежних институција, тела и социјалних партнера укључених у процесе дуалног образовања;

8) реализује конкурс у складу са подзаконским актом из члана 34. став 8. овог закона;

9) пружа стручну и административну подршку раду комисије за праћење и развој дуалног образовања;

10) обавља и друге послове у складу са законом и оснивачким актом.

ИИИ УГОВОРИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Члан 13

Међусобни однос школе, послодавца и ученика, односно родитеља или другог законског заступника ученика, у дуалном образовању уређују се уговором.

Међусобни однос школе и послодавца уређује се уговором о дуалном образовању, а међусобни однос послодавца и ученика, односно родитеља или другог законског заступника ученика уређује се уговором о учењу кроз рад.

1. УГОВОР О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Форма уговора

Члан 14

Уговор о дуалном образовању се закључује између школе и послодавца, у писменој форми, најмање на период од три, односно четири године, у складу са планом и програмом наставе и учења.

Садржина уговора

Члан 15

Обавезни елементи уговора о дуалном образовању су:

1) назив, седиште и матични број послодавца као и регистарски број Потврде;

2) назив и седиште школе;

3) образовни профил који је предмет уговора;

4) обавеза послодавца да изводи учење кроз рад о сопственом трошку;

5) обавезе школе у вези са реализацијом учења кроз рад;

6) обавезе послодавца у вези са реализацијом учења кроз рад;

7) *(брисана)*

8) место и временски распоред реализације учења кроз рад;

9) максималан број ученика које школа може упутити на учење кроз рад;

10) број лиценцираних инструктора које послодавац обезбеђује за те потребе;

11) период трајања уговора;

12) разлози за престанак важења и за раскид уговора;

13) начин решавања евентуалних спорова;

14) датум и потписи уговорних страна.

Програм учења кроз рад је саставни део уговора о дуалном образовању.

Уговор о дуалном образовању школа и послодавац закључују за сваку нову генерацију ученика и за сваки образовни профил.

Закључивање уговора о дуалном образовању

Члан 16

Школа закључује уговор о дуалном образовању са једним или више послодаваца који имају Потврду, а са којима је претходно израдила програм учења кроз рад, у складу са чланом 6а овог закона и закључила предуговор о учењу кроз рад.

Приликом избора послодавца школа је у обавези да се руководи најбољим интересом ученика.

Послодавац, који испуњава услове прописане чланом 11. овог закона, може да закључи уговор о дуалном образовању с једном или више школа.

О закљученом уговору из става 1. овог члана школа обавештава Министарство и Канцеларију најкасније у року од осам дана од дана закључивања уговора.

Објављивање на званичној интернет страници

Члан 17

Школа и Привредна комора Србије, најкасније у року од 15 дана од дана закључивања уговора о дуалном образовању, објављују на својој званичној интернет страници основне информације о плану и програму наставе и учења и друге информације од значаја за извођење учења кроз рад.

Раскид уговора од стране послодавца

Члан 18

Послодавац раскида уговор о дуалном образовању уколико:

1) је школи забрањен рад или је укинута у складу са законом;

2) школа престане да испуњава прописане услове за образовни профил у ком послодавац реализује учење кроз рад;

3) школа не испуњава обавезе предвиђене уговором о дуалном образовању;

4) наступе непредвиђене технолошке, економске или организационе промене код послодавца, које спречавају, отежавају или битно мењају обављање делатности.

Послодавац је дужан да обавести Привредну комору Србије о раскиду и разлозима за раскид уговора о дуалном образовању, у року од осам дана од дана раскида уговора.

Раскид уговора од стране школе

Члан 19

Школа раскида уговор о дуалном образовању уколико:

1) је донето решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад из члана 12. став 8. овог закона;

2) послодавац не испуњава обавезе предвиђене уговором о дуалном образовању;

3) послодавац изврши повреду забране из члана 10. овог закона;

4) послодавац изврши повреду права ученика прописаних законом.

Школа је дужна да без одлагања обавести Министарство о раскиду и разлозима за раскид уговора о дуалном образовању у року од осам дана од дана раскида уговора.

Послодавац је дужан да обавести Привредну комору Србије о раскиду и разлозима за раскид уговора из става 2. овог члана, у року од осам дана од дана раскида уговора.

Последице раскида уговора

Члан 20

Ако је уговор о дуалном образовању раскинут из разлога прописаних у члану 18. тач. 1)-3) овог закона, наставак образовања обезбеђује друга школа коју одреди Министарство.

Ако је уговор о дуалном образовању раскинут из разлога прописаних у члану 18. тачка 4) овог закона, учење кроз рад ученицима обезбеђује школа код другог послодавца с којим има закључен уговор о дуалном образовању.

Ако је уговор о дуалном образовању раскинут из разлога прописаних у члану 19. овог закона, учење кроз рад организује школа, уз подршку Министарства, јединице локалне самоуправе и Привредне коморе Србије, код другог послодавца с којим закључи уговор о дуалном образовању.

Уколико није могуће организовати учење кроз рад у складу са ст. 1-3. овог члана, школа обезбеђује ученику услове да заврши започето школовање, у складу са законом којим се уређује средње образовање и васпитање.

2. УГОВОР О УЧЕЊУ КРОЗ РАД

Форма уговора

Члан 21

Уговор о учењу кроз рад закључују послодавац и ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика, у писменој форми.

Уговор о учењу кроз рад закључује се најкасније до почетка реализације учења кроз рад.

Послодавац је дужан да води евиденцију закључених уговора из става 1. овог члана, у складу са законом.

Садржина уговора

Члан 22

Обавезни елементи уговора о учењу кроз рад су:

1) идентификациони подаци послодавца;

2) име и презиме ученика и његова адреса становања;

3) име и презиме родитеља, односно другог законског заступника ученика и његова адреса становања;

4) идентификациони подаци школе коју ученик похађа;

5) назив образовног профила;

6) потврда здравствене установе да ученик испуњава здравствене услове за образовни профил;

7) обавеза послодавца да организује и реализује ученику учење кроз рад у складу с планом и програмом наставе и учења;

8) уколико се план и програм наставе и учења остварује на језику националне мањине, обавеза послодавца је да организује и реализује учење кроз рад на језику те националне мањине;

9) место и време реализације учења кроз рад;

10) обавеза ученика да редовно обавља учење кроз рад код послодавца;

11) обавеза ученика у вези са временом боравка, учењем, безбедношћу и заштитом здравља током учења кроз рад код послодавца;

12) материјално обезбеђење ученика у складу са чланом 33. овог закона;

13) финансијско обезбеђење ученика у складу са чланом 34. овог закона;

14) период трајања уговора;

15) разлози за престанак важења и раскид уговора;

16) начин решавања евентуалних спорова;

17) датум и потпис уговорних страна.

Саставни део уговора је план реализације учења кроз рад.

Члан 23

Ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика може закључити уговор о учењу кроз рад с више послодаваца с којима је школа закључила уговор о дуалном образовању, уколико је то неопходно ради реализације плана и програма наставе и учења.

Раскид уговора од стране послодавца

Члан 24

Послодавац раскида уговор о учењу кроз рад ако ученик:

1) изгуби статус ученика;

2) крши обавезе утврђене уговором о учењу кроз рад и законом;

3) трајно изгуби здравствену способност за рад у занимању за које се школује.

Раскид од стране ученика, односно родитеља или другог законског заступника ученика

Члан 25

Ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика може да раскине уговор о учењу кроз рад ако:

1) ученик изгуби статус ученика у школи или одлучи да промени образовни профил за који се образује;

2) ученик трајно изгуби здравствену способност за рад у занимању за које се школује;

3) послодавац не испуњава обавезе из уговора о учењу кроз рад код послодавца;

4) је донето решење о престанку испуњености услова за извођење учења кроз рад из члана 12. став 8. овог закона;

5) послодавац изврши повреду забране из члана 10. овог закона;

6) послодавац изврши повреду права ученика прописаних законом.

Последице раскида уговора

Члан 26

Ако се раскине уговор о учењу кроз рад из разлога наведених у члану 25. тач. 3)-6) овог закона, школа је дужна да ученику организује учење кроз рад у истом образовном профилу код другог послодавца, с којим је закључила уговор о дуалном образовању.

Након раскида уговора из става 1. овог члана, ученик, односно родитељ или други законски заступник ученика и други послодавац, са којим је школа закључила уговор о дуалном образовању, закључују уговор о учењу кроз рад.

О раскиду уговора из става 1. овог члана, односно о закљученом уговору из става 2. овог члана школа обавештава Министарство, а послодавац Привредну комору Србије, најкасније у року од осам дана од дана закључивања уговора.

Уколико школа није закључила уговор о дуалном образовању с другим послодавцем из става 2. овог члана, дужна је да у сарадњи с Министарством и Привредном комором Србије, у року од 15 дана обезбеди услове за наставак учења кроз рад у одговарајућем образовном профилу.

Уколико нема могућности да обезбеди наставак учења кроз рад, у складу са ставом 4. овог члана, школа обезбеђује ученику услове да заврши започето школовање, у складу са законом којим се уређује средње образовање и васпитање.

Прелазак ученика на други модел реализације наставе

Члан 26а

Ученици уписани на образовни профил који се реализује по класичном моделу могу да пређу на реализацију тог профила по дуалном моделу, ако послодавац обезбеди додатна места за учење кроз рад.

Ученици уписани на образовни профил који се реализује у дуалном образовању могу да пређу на реализацију тог профила по класичном моделу од следеће школске године, у договору са послодавцем са којим имају закључен уговор о учењу кроз рад, као и ако уговор о учењу кроз рад буде раскинут у складу са овим законом.

ИВ РЕГИСТАР УГОВОРА

Регистар уговора о дуалном образовању

Члан 27

Регистар уговора о дуалном образовању води Привредна комора Србије, као поверени посао.

У регистар из става 1. овог члана уписују се следећи подаци:

1) деловодни број уговора;

2) назив и адреса школе;

3) назив и адреса послодавца;

4) број ученика за које послодавац организује учење кроз рад;

5) адреса места извођења учења кроз рад;

6) датум и време закључења уговора;

7) датум почетка учења кроз рад.

Регистар из става 1. овог члана води се као јединствена електронска база података.

Подаци из става 2. овог члана јавно су доступни и објављују се на званичној интернет страници Привредне коморе Србије.

Упис у регистар

Члан 28

Послодавац је дужан да Привредној комори Србије достави уговор о дуалном образовању, у року од осам дана од дана закључења уговора, ради уписа у регистар из члана 27. став 1. овог закона.

Копију уговора из става 1. овог члана, послодавац може доставити у штампаној или електронској форми.

В ИНСТРУКТОР

Инструктор

Члан 29

Инструктор је лице које:

1) је у радном односу код послодавца или које самостално обавља делатност, односно друго лице које ангажује послодавац, у складу са законом;

2) има радно искуство од најмање три године у одговарајућем занимању или групи занимања за која се ученик образује у дуалном образовању;

3) има најмање исти ниво образовања за који се ученик школује;

4) познаје језик националне мањине на којем се остварује план и програм наставе и учења, осим ако послодавац или школа обезбеде да учењу кроз рад присуствује друго лице које познаје језик те националне мањине;

5) је обавило обуку за инструктора и има потврду о положеном испиту за инструктора (у даљем тексту: лиценца);

6) није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена казна затвора у трајању од најмање три месеца, као и за кривична дела насиље у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрнуће, кривична дела из групе кривичних дела против полне слободе, против привреде, против службене дужности, против правног саобраћаја и против човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију, да није правноснажно осуђивано за прекршај из области радних односа и за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторно понашање.

Изузетно од става 1. тачка 5) овог члана, инструктор може бити и лице које:

1) поседује основе педагошко-дидактичких знања и вештина и има важећа овлашћења да буде инструктор, а која су издала национална или међународна регулаторна тела, из области на које се овлашћење односи, односно орган из члана 2. тачка 3) овог закона;

2) наставник практичне наставе и наставник стручних предмета у средњој школи и са положеном лиценцом за наставника;

3) које је обучено за послове ментора/инструктора кроз друге пројекте које се баве учењем кроз рад у оквиру формалног и неформалног образовања;

Лицу из става 2. тачка 2) овог члана које испуњава услове из става 1. тач. 1)-4) и 6) овог члана, Привредна комора Србије издаје лиценцу за инструктора без похађања обуке и полагања испита за инструктора.

Лицу из става 2. тачка 3) овог члана које испуњава услове из става 1. тач. 1)-4) и 6) овог члана, Привредна комора Србије утврђује усаглашеност програма по којем је лице оспособљавано за послове ментора и по потреби га упућује на додатну обуку за инструктора и на полагања испита за инструктора.

Инструктор, у сарадњи с координатором учења кроз рад реализује, води и надзире учење кроз рад код послодавца, под условом и на начин којим се обезбеђује безбедност и здравље на раду, у складу са законом.

Инструктор у процесу оцењивања учења кроз рад, сарађује с координатором учења кроз рад.

Број ученика с којима инструктор реализује учење кроз рад прописан је планом и програмом наставе и учења.

Обука и лиценца за инструктора

Члан 30

Обуку за инструктора спроводи Привредна комора Србије.

Обука из става 1. овог члана траје 40 сати.

Обука из става 1. овог члана обавезно садржи и основе педагошко-дидактичких знања и вештина.

Након завршене обуке из става 1. овог члана, лице полаже испит за инструктора.

Привредна комора Србије образује Комисију за полагање испита за инструктора и спроводи испит за инструктора.

Комисија из става 5. овог члана има у свом саставу представника Привредне коморе Србије и најмање по једног представника којег предлаже Министарство и Завод за унапређивање образовања и васпитања.

Чланови комисије из става 6. овог члана, обављају свој рад без накнаде.

Привредна комора Србије издаје лиценцу лицу које је положило испит за инструктора и води регистар о издатим лиценцама.

Лиценца садржи: регистарски број лиценце, име, презиме и занимање лица које је положило испит за инструктора.

Регистар о издатим лиценцама садржи: регистарски број лиценце, име, име једног родитеља, презиме и занимање лица које је положило испит за инструктора, највиши ниво образовања, ЈМБГ, адреса, контакт телефон, електронску адресу.

Трошкове издавања лиценце и вођења регистра о издатим лиценцама сноси Привредна комора Србије.

Висину трошкова обуке и полагања испита за инструктора утврђује општим актом Привредна комора Србије.

Трошкове обуке и полагања испита за инструктора сноси послодавац, односно физичко лице уколико се само пријави за полагање испита.

Послове спровођења испита, издавања лиценце и вођења регистра о издатим лиценцама за инструкторе, Привредна комора Србије обавља као поверене послове.

Програм обуке, ближе услове и друга питања од значаја за полагање испита за инструктора, на предлог Завода за унапређивање образовања и васпитања, прописује министар.

ВИ ОЦЕЊИВАЊЕ И ИСПИТИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Оцењивање ученика

Члан 31

Инструктор континуирано прати напредовања ученика у сарадњи с координатором учења кроз рад, у циљу стицања компетенција прописаних стандардом квалификације.

Оцењивање ученика врши се у складу с планом и програмом наставе и учења, законом и правилником којим се ближе уређује оцењивање ученика у средњем образовању и васпитању.

Завршни испит и стручна матура

Члан 32

Завршни испит и стручна матура за образовне профиле који се реализују у дуалном образовању, реализују се у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања и законом којим се уређује средње образовање и васпитање.

Податак о обиму оствареног учења кроз рад и списак послодаваца код којих је учење кроз рад обављено уписује се у јавне исправе, у складу са правилником којим се уређују јавне исправе у средњем образовању и васпитању.

Вредновање дуалног образовања

Члан 32а

Вредновање квалитета рада школа које реализују образовне профиле у дуалном образовању остварује се према стандардима и по поступку прописаном у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања.

ВИИ МАТЕРИЈАЛНО И ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УЧЕНИКА

Материјално обезбеђење ученика

Члан 33

Ученику који обавља учење кроз рад послодавац обезбеђује:

1) средстава и опрему за личну заштиту на раду;

2) накнаду стварних трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад, највише у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз, односно уколико није на други начин обезбеђен;

3) накнаду трошкова исхране у складу са општим актом послодавца;

4) осигурање за случај повреде током учења кроз рад код послодавца, уколико није на други начин обезбеђено.

Послодавац може да обезбеди ученику и покриће трошкова смештаја и исхране у ученичком дому.

Финансијско обезбеђење ученика

Члан 34

Ученик који обавља учење кроз рад има право на накнаду за учење кроз рад.

Накнада за учење кроз рад исплаћује се једном месечно најкасније до краја текућег месеца за претходни месец по сваком сату проведеном на учењу кроз рад у нето висини од најмање 70% минималне цене рада у складу са законом.

Накнаду за учење кроз рад послодавац може исплаћивати и у различитим износима по годинама школовања сходно нивоу знања ученика у распону од најмање 30% од минималне цене рада по сату нето па навише, с тим да укупна накнада за учење кроз рад исплаћена на нивоу образовног профила мора да износи најмање 70% од минималне цене рада по сату нето исплаћене за тај период.

Накнаду из става 2. овог члана сноси послодавац.

Ако се учење кроз рад обавља у тренинг центру ученик нема право на накнаду из ст. 2. и 3. овог члана, осим ако се реализује на захтев, послодавца.

Поред уговора о учењу кроз рад, послодавац може са учеником, односно његовим родитељем или другим законским заступником да закључи и уговор о стипендирању.

Средства за финансијску подршку дуалном образовању, која се остварује кроз помоћ школама и привреди ради школовања ученика за дефицитарна занимања могу се обезбедити у буџету Републике Србије.

Ближе услове за финансијску подршку из става 7. овог члана утврђује Влада.

Тренинг центар

Члан 34а

Статус тренинг центар у складу са овим законом, може да стекне јавна школа која је верификована за реализацију образовних профила у дуалном образовању и која има одговарајуће ресурсе за стицање компетенција ученика и одраслих у симулованом радном окружењу, у складу са образовним, привредним и развојним потребама једне или више јединица локалне самоуправе.

Школа која има статус тренинг центра може да обавља следеће послове:

1) реализује део учења кроз рад за своје и ученике других школа;

2) реализује све облике практичне наставе за које има одговарајућу опрему и средства, за своје и ученике других школа;

3) реализује стручну матуру и завршни испит, за своје и ученике других школа;

4) реализује учење кроз рад у дуалном моделу студија у високом образовању;

5) обавља стручно усавршавање за своје и наставнике других школа, у складу са законом;

6) реализује обуке и практични рад за све активности образовања одраслих, у складу са законом;

7) пружа услуге каријерног вођења и саветовања, у складу са законом;

8) реализује обуке на захтев послодавца због потреба технолошких промена у процесима рада и ради повећања конкурентности кроз развој нових технологија и иновација;

9) пружа друге услуге у складу са општим актом школе о раду тренинг центра.

Тренинг центар се образује као организациона јединица школе, а услуге из става 2. тач. 5)-9) овог члана које пружа корисницима сматрају се услугама које школа пружа у оквиру проширене делатности у смислу закона којим се уређују основе система образовања и васпитања.

Услуге из става 2. тач. 5)-9) овог члана које школа пружа као тренинг центар финансирају се из средстава корисника.

Статус тренинг центра може да стекне јавна средња школа ако се утврди потреба за образовним, привредним и развојним потребама једне или више јединица локалне самоуправе.

Акт о школама које имају статус тренинг центра доноси Влада.

Ближе услове за доношење акта о додели статуса тренинг центра из става 5. овог члана као и услове у погледу начина рада и начина коришћења средстава из става 3. овог члана и сарадње тренинг центра са другим јавним школама и послодавцима утврђује Влада, на предлог Министарства, по прибављеном мишљењу Канцеларије.

ВИИИ НАДЗОР

Члан 35

Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко просветне инспекције.

Надзор који се односи на услове рада и безбедност на раду код послодавца врши министарство надлежно за послове рада - преко инспекције рада.

Надзор над обављањем послова поверених овим законом Привредној комори Србије врши Министарство.

ИХ КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај школа ако о раскиду уговора из члана 26. став 1. овог закона, не обавести Министарство у року из члана 26. став 3. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара за прекршај из овог члана казниће се и директор, односно одговорно лице школе.

Члан 37

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај послодавац - правно лице или предузетник ако:

1) спроводи учење кроз рад супротно члану 6. став 2. овог закона;

2) не обезбеди средстава и опрему за личну заштиту на раду из члана 33. тачка 1) овог закона;

3) не обезбеди накнаду стварних трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад из члана 33. тачка 2) овог закона;

4) не обезбеди накнаду трошкова исхране из члана 33. тачка 3) овог закона;

5) не обезбеди осигурање из члана 33. тачка 4) овог закона;

6) не обезбеди накнаду за учење кроз рад из члана 34. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара за прекршај из овог члана казниће се и одговорно лице код послодавца.

Х ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38

Подзаконске акте за спровођење овог закона, министар доноси у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Акте из члана 12. став 13. и члана 30. став 11. овог закона Привредна комора Србије доноси у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

До почетка примене закона који уређује национални оквир квалификација, стандард квалификације у дуалном образовању утврђује се у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, осим дела који се односи на опис рада који утврђује Привредна комора Србије.

Члан 39

Лице које испуњава услове прописане чланом 29. став 1. тач. 1)-4) и 6) овог закона, а које је до ступања на снагу овог закона учествовало у спровођењу практичне наставе у средњем стручном образовању у складу са важећим наставним планом и програмом, има право да Привредној комори Србије поднесе захтев за издавање лиценце за инструктора.

Уз захтев из става 1. овог члана лице доставља доказ да је похађало обуку чији програм одговара програму обуке прописаном у складу са чланом 30. став 15. овог закона.

Члан 40

Влада образује комисију за развој и спровођење дуалног образовања у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, ради спровођења и унапређивања дуалног образовања и трогодишњих вредновања остварених резултата.

Члан 41

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од школске 2019/2020. године.

Самостални члан Закона о изменама и допунама Закона о дуалном образовању

("Сл. гласник РС", бр. 6/2020)

Члан 16

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о дуалном образовању

("Сл. гласник РС", бр. 76/2023)

Члан 18

Одредба члана 3. став 1. овог закона примењиваће се почев од школске 2034/35. године.

Обим учења кроз рад у плановима и програмима наставе и учења који буду донети од школске 2026/27. године до доношења планова и програма наставе и учења у складу са чланом 3. став 1. овог закона, за трогодишње образовне профиле износи најмање 60% од укупног броја часова стручних предмета, а за четворогодишње образовне профиле најмање 40% од укупног броја стручних предмета, с тим да се учење кроз рад по разредима може реализовати у обиму до 80% броја часова стручних предмета у том разреду.

До почетка примене планова и програма наставе и учења из става 2. овог члана, обим учења кроз рад у постојећим дуалним образовним профилима може да се повећа укључивањем часова практичних облика наставе, ако послодавац има могућности за реализацију.

До доношења планова и програма наставе и учења у складу са ставом 2. овог члана закона обим учења кроз рад утврђује се у складу са прописима донетим до ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 19

Завршни и матурски испит полажу се у школи за ученике који завршавају средње образовање у трогодишњем, односно четворогодишњем трајању у року који је прописан законом којим се уређује средње образовање.

За ученике који завршавају средње образовање у трогодишњем трајању у школи се полаже завршни испит средњег стручног образовања и васпитања, у складу са законом којим се уређује средње образовање.

За ученике који завршавају средње образовање у четворогодишњем трајању у школи се полаже стручна матура у складу са законом којим се уређује средње образовање.

Члан 20

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".